

Lästid 5 minuter

Fisherman's Blues

Lars Yngve ©

Sitter dagligen vid köksbordet och irriterar mig på alla äckliga blomflugor som cirkulerar runt fruktfatet. De är omöjliga att slå ihjäl och tycks vara lättare än luft. Trots att jag ilsket viftar bort dem så landar de lik förbaskat ibland frukten igen. Skulle inte förvåna mig om de dessutom räcker tunga åt mig? Och blomkrukorna är ett sorgligt kapitel för sig. De är fuktiga som sumpmarkerna i Louisiana, trots att jag inte vattnar dem och inte har någon katt.

För att fördriva tiden gick jag en dag upp på vinden och rotade runt bland gamla lådor. På en undanskymd plats hittade jag en låda med ärvda väggdekorationer: Zigenarflickan av Charles Roka (obs: har ingenting med de småporriga plagiaten av dansken Curt Taarnvang att göra), Gråtande barn av Bruno Amadio (eller G Bragolin, som var signaturen på tavlorna eftersom Bruno nämligen bara satte sin egen signatur under sådant han själv tyckte om), August Malmströms Grindslanten i korsstyggn och så naturligtvis Fiskargubben av den tyske målaren Harry Haerendel. Samtliga tillhörande avdelningen Hötorgskonst, som en del på tå ivrigt hävdar vara konst för

alla som har ”dålig smak”, och till dålig smak anses även sammetsplanscher med ilskna tigrar, virkade prydnadssaker doppade i sockerlag och minnestallrikar höra.

För en äldre generation än min egen var detta vackra tavlor för en rimlig summa pengar, och motiven har följt mig genom livet; från sommarlovsunkna utedass med flugsurrande skithål till min mormors ändlösa kafferep där åtta sorters småbröd var lika självskrivet som sockerknastrande likör.

Haerendels idealiserade bild av en fiskare är en piprökande trygghetsgestalt i sydväst med väderbitet skinn, stålgrå blick och skepparkrans, puffandes på sin pipa i tändkuletempo och med sammanbiten blick kisandes ut över ett silverblänkande hav. I fiskeboden står en sprakande transistor med sillfjäll på. Ur den strömmar tonerna av sjökaptan Ossian Limbergs ”En sjöman älskar havets våg” och programmet är naturligtvis Frukostklubben med Sigge Fürst. Så kan det mycket väl se ut på film eller möjligtvis i någon stajlad frukost-tv, men verkligheten är betydligt mer alldaglig och oromantisk.

På den tiden då motivet med fiskargubben dök upp bidrog fiskaren i allra högsta grad till folkhushållningen, men tiderna har förändrats.

Fiskare är för övrigt ett tufft släkte som härdats av väder, vind och kyla, och på sjön finns det ingen plats för tafatta landkrabbor, av fiskare kallade lammapattar – de får hålla sig på fastlandet. Trots detta har jag, liksom många andra från Simrishamn, inte kunnat undgå att komma i närkontakt med

fisk. Man har med andra ord tvättat en och annan sillalåda i sina dagar.

Det är en fin erfarenhet att ha jobbat med fisk och det har om inget annat gett mig följande två insikter: 1) att allt som luktar illa inte nödvändigtvis behöver vara ruttet och 2) att det finns billig fisk, serverad i en servett, som smakar precis lika illa som en exklusivt blötlagd art som serveras på fina restauranger med droppad sås och två dekorativt korslagda morotsstavar. Jag tillhör till exempel själv den lättlurade skara som med glädje en gång betalade dyra pengar för att få tugga i mig en märklig fisksort som smakade ruttet takbjälke – men jag gör inte om det. Numera är det husmansfisk som gäller.

Under skolgången såg dessutom alla upp till fiskare. En skoltrött kompis gick till sjöss innan grundskolan var avslutad och det dröjde inte länge förrän han dök upp med en rullad mössa på huvudet, brandgul Helly Hansen-tröja, tufft nedrullade stövelskaft och två hemmatatueringar, ett ankare och en Tuffa Viktor. Att de mest liknande två ickeillustrerade ultraljudsbilder var fullständigt oväsentligt.

Av livet till sjöss fick han lära sig en massa häftiga tricks som att snusa, använda Brut 33, snyta sig baklänges och blanda grosshandlargroggar. Och medan han tjänade egna pengar och gick på krogen tillsammans med de äldre fiskarna fick vi andra som inte var riktigt torra bakom öronen samlas vid postlådorna och sladda med våra mopeder.

Nu är jag fullständigt övertygad om att min kompis skarvade

precis som han ville när det gällde fiskarnas liv och leverne, men det spelade ingen roll, för då som nu var det de otroliga historierna som man spetsade öronen till. Och vi får aldrig glömma Piratens ord: ”Det finns ingenting som inte har hänt, men mycket som inte har berättats”.

Fiskargubben hänger numera i mitt arbetsrum ovanför datorn, det känns tryggt. Den fungerar dessutom som en fin påminnelse om att det nödvändigtvis inte alltid är priset som avgör vad som är bra eller dåligt – det är smaken. En annan sak som tavlan påminner mig om är att en ful fisk faktiskt kan se ut precis hur som helst, vilket kan vara bra att hålla i minnet.

Lars och truten